

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON 10
KANTONALNI SUD U LIVNU

Broj: 68 0 Ps 074992 23 Pž

Livno, 29.12.2023. godine

Kantonalni sud u Livnu u vijeću sastavljenom od sudaca Sofije Vrdoljak kao predsjednika vijeća, Ozrenke Vidačak i Ane Krstanović kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja HDZ BiH, Mostar, zastupana po odvjetnicima iz ZOU Paponja – Bunoza iz Mostara, protiv tuženika Hercegbosanska županija/Kanton 10, Skupština HBŽ - Vlada HBŽ/K10, Livno, zastupana po ŽJP Livno, radi poništenja i isplate, odlučujući o žalbi tužitelja protiv presude Općinskog suda u Livnu, br. 68 0 Ps 074992 22 Ps od 27.12.2022. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 29.12.2023. godine donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalba se odbija i prvostupanjska presuda potvrđuje.

O b r a z l o Ź e n j e

Pobijanom presudom odbačena je tužba u odnosu na dio tužbenog zahtjeva kojim se traži da se djelomično poništi Odluka o odobravanju sredstava iz Proračuna HBŽ za 2020 godine, broj: 01-02-37/20 od 29. prosinca 2020. godine, u dijelu članka 1., u kojoj se navodi broj mandata 2 i iznos od 16.000,00 KM za HDZ BiH, da se djelomično poništi Odluka o odobravanju sredstava iz Proračuna HBŽ za 2021. godine, broj: 01-02-60.3/21 od 11. listopada 2021. godine, u djelu članka 1., u kojoj se navodi broj mandata 2 i iznos od 16.000,00 KM za HDZ BiH, te se utvrđuje da je tužitelj, HDZ Bosne i Hercegovine, na Općinskim izborima 2018 godine, osvojila osam mandata u Skupštini HBŽ-a.

Istom presudom odbijen je preostali dio tužbenog zahtjeva kojim se traži da tuženik na ime razlike manje isplaćenog iznosa po gore navedenim djelomično poništenim odlukama, na ime potpore političkim strankama u Skupštini HBŽ-a za 2020 godinu i 2021. godinu, isplati tužitelju, uzimajući u obzir da istom pripada naknada u visini osam osvojenih mandata u Skupštini HBŽ-a, ukupan iznos od 96.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom i to:

- na iznos od 48.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počevši od dana 27.01.2021. godine pa do konačne isplate,*
- na iznos od 48.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počevši od dana 30.11.2021 godine pa do konačne isplate, sve u roku od 30 dana i pod prijetnjom ovrhe, kao i da mu tuženik naknadi troškove postupka prema troškovniku sa zakonskom zateznom kamatom počevši od dana presuđenja pa do konačne isplate, te je odbijen i supsidijarni tužbeni zahtjev kojim se traži*

da tuženik da, na ime naknade materijalne štete, isplati tužitelju iznos od 96.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom i to:

- na iznos od 48.000,00 KM sa zakonskom kamatom počevši od dana 27.01.2021. godine pa do konačne isplate,
- na iznos od 48.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počevši od dana 30.11.2021. godine pa do konačne isplate, sve u roku od 30 dana i pod prijetnjom ovrhe.

Istom presudom obavezan je tužitelj naknaditi tuženiku troškove parničnog postupka u iznosu od 3.420,00 KM, u roku od 30 dana.

Protiv navedene presude pravovremeno je izjavio žalbu tužitelj koji žalbom pobija presudu iz svih žalbenih razloga navedenih u članku 208. ZPP-a predlažući da se žalba uvaži, pobijana presuda preinači tako da se u cijelosti usvoji prvi ili eventualno drugi tužbeni zahtjev ili da se ista ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovni postupak i odluku.

Ispitujući pobijanu presudu u granicama žalbenih razloga i u granicama članka 221. ZPP-a sud je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga.

Žalba je neutemeljena.

Tužitelj tvrdi da je kao politička stranka na Općim izborima u Bosni i Hercegovini održanim 2018. godine osvojio 8 mandata za Skupštinu HBŽ/Kanton 10 i u Skupštinu je ušlo osam članova tužitelja i to: gosp. S. Š., gosp. R. B., gosp. A. T., gosp. I. T., gđa. A. B., gosp. M. Š., gosp. I. J. i gosp. I. I. U Proračunu HBŽ za 2020. i 2021. godinu, pod ekonomskim kodom 614323, Prijenos sredstava parlamentarnim političkim strankama, predviđen je iznos, za godinu dana, od 200.000,00 KM, a sukladno članku 3. stavak 1. pod e) Zakona o financiranju političkih stranaka BiH, da se visina iznosa isplaćuje ovisno o broju osvojenih mandata članova političkih stranaka u BiH, pa tako svakoj parlamentarnoj političkoj stranci na temelju osvojenih mandata u Skupštini HBŽ pripada 8.000,00 KM za svakog zastupnika i sukladno tome HDZ BiH godišnje iz Proračuna HBŽ treba dobiti 64.000,00 KM, sukladno broju od osam osvojenih mandata, a ne na osnovu broja članova mandata u trenutku raspodjele novčanih sredstava i bez obzira što je tužiteljevih 6 bivših članova napustilo stranku tužitelja i osnovalo novu političku stranku.

Na osnovu navedenog tužitelj smatra da su pobijane odluke tuženika o odobravanju sredstava iz Proračuna HBŽ za 2020. godinu broj: 01-02-37/20. od 29. prosinca 2020. godine i Odluka o odobravanju sredstava iz Proračuna HBŽ za 2021. godinu broj: 01-02-60.3 od 11. listopada 2021. godine u dijelu određivanja visine naknade za 2020. godinu i 2021. godinu djelomično pravno ništavne u dijelu u kojem je određena visina naknade za tužitelja, te da nije bilo mjesta da se tužitelju manje isplaćuje naknada „Potpore za parlamentarne stranke“ u periodu 2020. i 2021. godini, pa je prilikom primjenjivanja citiranih Odluka došlo do nezakonitog postupanja i pogrešne primjene materijalnih propisa i iz tih razloga pobijane odluke tuženika su ništavne, pa prvo postavljenim tužbenim zahtjevom pobija osporene Odluke tuženika u dijelu u kojem je utvrđen iznos isplate naknade za tužitelja, te zahtjeva isplatu razlike manje isplaćene naknade na ime potpore političkim strankama u HBŽ u ukupnom iznosu od 96.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom, a temeljem članka 55. stavak 4

Zakona o parničnom postupku postavlja drugi zahtjev kojim traži naknadu materijalne štete u iznosu od 96.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom, ukoliko se ne prihvati prvi postavljeni tužbeni zahtjev, kao i troškove parničnog postupka.

U odgovoru na tužbu tužena je u cijelosti osporila tužbeni zahtjev u pogledu osnovanosti kao i visine, te istakla i prigovor apsolutne nenadležnosti suda za postupanje po dijelu tužbenog zahtjeva, prigovor nedostatka pasivne legitimacije i prigovor neurednosti tužbe. Tužitelj pogrešno tvrdi da mu pripada pravo na naknadu za 8 zastupnika u Skupštini obzirom da je iz HDZ BiH isključeno 6 zastupnika, tako da je HDZ BiH ostao sa dva zastupnika u Skupštini, sukladno čl. 1.9. Izbornog zakona BiH mandat pripada izabranom nositelju mandata, a ne političkoj stranci, te je sukladno tome i vršena isplata sredstava za financiranje političkih stranaka, pa predlaže da se odbije tužbeni zahtjev u cijelosti, a iz istih razloga da sud odbije i alternativno postavljeni tužbeni zahtjev.

Prvostupanjski sud je pravilno odlučio kada je odbacio tužbu tužitelja u odnosu na tužbeni zahtjev kojim traži da se djelomično poništi Odluka o odobravanju sredstava iz Proračuna HBŽ za 2020. godine, broj: 01-02-37/20 od 29. prosinca 2020. godine, u dijelu članka 1., u kojoj se navodi broj mandata 2 i iznos od 16.000,00 KM za HDZ BiH, te da se djelomično poništi Odluka o odobravanju sredstava iz Proračuna HBŽ za 2021. godine, broj: 01-02-60.3/21 od 11. listopada 2021. godine, u djelu članka 1., u kojoj se navodi broj mandata 2 i iznos od 16.000,00 KM za HDZ BiH, sukladno čl. 16. ZPP-a. Navedene odluke čije se djelomično poništenje traži je donijela Skupština HBŽ kao zakonodavno tijelo vlasti, u skladu sa svojim nadležnostima, na sjednici Skupštine HBŽ većinom glasova zastupnika u Skupštini, temeljem članka 98. i 100. Poslovnika Skupštine HBŽ i iste se ne mogu preispitivati pred redovnim sudom.

Tužbom za utvrđenje ne može se tražiti utvrđivanje pravno relevantnih činjenica, činjenice su osnov pravnog odnosa i kao takve, ukoliko su sporne, mogu biti predmet dokazivanja u funkciji odlučivanja o spornom pravnom odnosu, ali same po sebi ne mogu biti predmet odlučivanja, stoga je prvostupanjski sud pravilno odlučio kada je odbacio tužbu i u odnosu na tužbeni zahtjev kojim tužitelj traži da se utvrdi da je na Općim izborima 2018. godine osvojio 8 mandata u Skupštini HBŽ, jer je ta činjenica i bila predmet dokazivanja u spornom pravnom odnosu.

Iz stanja spisa proizlazi kao nesporna činjenica da je na Općim izborima 2018. godine tužitelj u koaliciji sa političkim strankama HSS, HKDU BiH, HSP DR AS BiH, HDU BiH, osvojio 8 mandata, te je iz HDZ BiH isključeno 6, naprijed navedenih, zastupnika.

Nesporna je činjenica da su zastupnici koji su isključeni R. B., A. T., S. Š., A. B. i I. T., dali dana 11.12.2020. godine izjave da se novčana sredstava predviđena za financiranje političkih stranaka, a koja pripadaju mandatu koji su osvojili u Skupštini HBŽ, isplate na račun stranke Hrvatski nacionalni pomak, a zastupnik M. Š. je dao izjavu dana 08.12.2020. godine da se isplata novčanih sredstava izvrši na račun stranke HDZ 1990.

Dakle, nesporna je činjenica da je tuženik isplatu novčanih sredstava iz Proračuna HBŽ za 2020. godinu i za 2021. godinu izvršio političkoj stranci HNP i HDZ 1990,

sukladno navedenim dostavljenim izjavama izabranih nositelja mandata u Skupštini Kantona 10.

Budući da je nesporna činjenica, a što proizlazi iz provedenih dokaza, da je tuženik sukladno navedenom čl. 1.9. Izbornog zakona BiH, kojim je propisano da mandat pripada izabranom nositelju mandata, a ne političkoj stranci, koaliciji ili listi nezavisnih kandidata koja ga je predložila na kandidacijskoj listi i dostavljenim navedenim izjavama izabranih nositelja mandata u Skupštini Kantona 10, izvršio tužitelju isplatu novčanih sredstava iz Proračuna HBŽ za 2020. godinu i za 2021. godinu u ukupnom iznosu od 32.000,00 KM, a Zakonom o financiranju političkih stranaka u BiH nije decidirano regulirana ova oblast, čl. 3. istog Zakona je propisano da se politička stranka između ostalog može financirati iz kantonalnih budžeta, stoga je prvostupanjski sud pravilno odlučio kada je u cijelosti tužbeni zahtjev tužitelja kojim traži da mu tuženik na ime razlike manje isplaćenog iznosa, na ime potpore političkim strankama u Skupštini HBŽ-a za 2020 godinu i 2021. godinu, isplati ukupan iznos od 96.000,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom, kao neosnovan.

Nesporna je činjenica da je tužena postupila u skladu sa navedenim važećim odlukama tužene o odobravanju sredstava iz Proračuna HBŽ za 2020. godinu od 29.12.2020. godine i za 2021. godinu 11.10.2021. godine, a tužitelj nije dokazao da mu je ovakvim postupanjem tužene pričinjena materijalna šteta.

Naime, nezakoniti ili nepravilan rad organa pravne osobe predstavlja svaka radnja koja je u suprotnosti s postojećim propisima, a da bi se ostvarilo pravo na naknadu štete po pravilima o odgovornosti za drugog iz čl. 172. Zakona o obligacionim odnosima oštećeni tj. tužitelj mora dokazati pored općih uvjeta za građanskopravnu odgovornost, da je štetu počinio organ pravne osobe nezakonitim ili nepravilnim radom u vršenju svoje funkcije.

Budući da tužitelj nije dokazao da mu je postupanjem tužene pričinjena materijalna šteta, a niti to proizlazi iz provedenih dokaza, stoga je primjenom pravila o teretu dokazivanja iz članka 126., a u svezi sa čl. 123. st. 1. ZPP-a, prvostupanjski sud pravilno odlučio kada je odbio kao neosnovan i tužbeni zahtjev tužitelja kojim traži da mu tužena na ime naknade materijalne štete isplati iznos od 96.000,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom.

Prema tome, prvostupanjski sud je raspravio sve odlučne činjenice, pravilno je i potpuno utvrdio činjenično stanje i pravilno primijenio materijalno pravo, a nije napravio niti jednu povredu odredaba parničnog postupka.

O troškovima parničnog postupka prvostupanjski sud je pravilno odlučio temeljem čl. 386. st. 1. ZPP-a i čl. 395. ZPP-a, troškove je pravilno odmjerio i dosudio, te odluku o troškovima obrazložio.

Radi iznijetog, a na temelju članka 226. ZPP-a sud je odlučio kao u izreci.

*Predsjednik vijeća
Sofija Vrdoljak*